

LOFOTEN SPAREBANK

Årsmelding 2018

Styrets beretning	2
Resultatregnskap	7
Balanse per 31.12.18	8
Noter	9
Revisjonsberetning	21
Tillitsvalgte	23

Grafisk produksjon:
KIN-Trykk, 8380 Ramborg

2

STYRETS BERETNING 2018 – 109. DRIFTSÅR

Året 2018 ble, på lik linje med 2017, et meget tilfredsstillende driftsår, med god aktivitet på alle bankens produktområder. Spesielt på utlåns- og innskuddssiden. Det har vært en stor tilstrømning av nye kunder, en særdeles tilfredsstillende økning i utlån- og innskuddsveksten. Noe høyere tap sammenlignet med de siste årene, men styret mener tapstall fortsatt er lave. Styret er tilfreds med bankens 109. driftsår.

Driftsresultatet før skatt ble på 22,7 mill. kroner mot 22,9 mill. kroner året før. Banken har også gjennom året 2018 hatt stor etterspørsel fra nye kunder, spesielt personmarked, men også fra næringslivet, etter bankens ulike produkter. Balansen har økt med 17,3 prosent, innskuddsvekst med 12,3 prosent og en utlånsvekst på 18,2 prosent. Banken har ved utgangen av 2018 tilfredsstillende egenkapital, tilfredsstillende inntjening og etter styrets vurdering en robust balansestruktur.

Bankens kapitaldekning er per 31.12.18 19,93 prosent.

Lofoten Sparebank har sitt sete i Lofoten. Banken har for tiden to – 2 kontor i Vestvågøy kommune. Hovedkontoret er fortsatt på Bøstad, med avdelingskontor på Leknes. Bankens virksomhet er i hovedsak å ta imot innskudd, yte lån, forestå betalingsformidling, forsikringsprodukter og diverse andre servicetjenester. Den digitale utvikling går, slik styret ser det, med et tempo som vi ikke har opplevd tidligere og det stort sett på alle områder også innen bank og finans. Styret har avgitt beretning og regnskap under forutsetning om fortsatt drift.

Fra 1. januar 2019 ble Lofoten Sparebank og Harstad Sparebank fusjonert. Navnet på den «nye» banken er **Sparebank 68 grader Nord**. Markedsområdet vil være Lofoten, Sør-Troms og Vesterålen. Våre kunder skal oppleve en bank med høy kundetilfredshet, som har nærhet til kundene, korte beslutningsveier og et sterkt engasjement for lokalsamfunnet, samtidig som vi skal ha fokus på god kundeservice.

God kundeservice handler om mer enn bare å være tilgjengelig og yte rask service. Aller viktigst er å være i stand til å sette seg inn i kundenes behov, og gi god rådgivning basert på relevante produkter med nytteverdi for kundene. Dette er kjennetegn på både Lofoten Sparebank og Harstad Sparebank i dag og som vi skal legge mye energi i for å videreføre.

Gjennom desentral ledelsesstruktur skal den nye banken mot markedet framstå mest mulig likt i dag, samtidig

med at støttefunksjoner profesjonaliseres ytterligere. De stedlige lederne i Lofoten, Vesterålen og Harstad inngår i bankens ledelses team.

For kundene blir det ikke noen forskjell, dere vil fortsatt møte de samme ansatte i bankene og vi vil fortsatt ha de samme produktene å tilby som før.

NORSK ØKONOMI

Norsk økonomi vendte tilbake til normal vekst igjen i 2017, etter svak utvikling i de foregående to år, drevet av økte boliginvesteringer og god vekst i det private konsum.

Norsk fastlands-økonomi opplevde videre oppgang i 2018. BNP-veksten for fastlands-Norge endte ifølge Norges Bank trolig på 2,4 %, en oppgang på fire tideler fra 2017. Året startet noe bedre enn det sluttet, etter at andre halvår blant annet ble preget av redusert jordbruksproduksjon etter en tørr sommer, lavere oljepris og svakere vekstutsikter.

I arbeidsmarkedet bedret situasjonen seg ytterligere gjennom fjoråret. Sysselsettingen økte og arbeidsledigheten ble ytterligere redusert. Inflasjonen steg betydelig, særlig som følge av økte elektrisitetspriser. Foretaksinvesteringene økte også i fjor, og Norges Banks regionale nettverk ga uttrykk for god vekst i produksjonen og positive vekstutsikter. For første gang siden oljeprisfallet i 2014 bidro investeringer innen petroleum positivt, mens boliginvesteringene ble redusert etter en periode med solid vekst. Veksten i boligpriser har utviklet seg moderat gjennom året. Gjeldsveksten i husholdningene ble redusert, men oversteg samlet sett veksten i inntekt. Dermed steg gjeldsbelastningen i husholdningen videre.

Økt aktivitet i norsk økonomi, kapasitetsutnyttelse nær normalt nivå og inflasjon rundt målet var sentrale årsaker til at hovedstyret i Norges Bank besluttet å heve styringsrenten fra 0,50 % til 0,75 % i september. Dette var den første rentehevingen siden 2011. Hovedstyret har gitt uttrykk for en gradvis renteoppgang fremover, men at man ønsker å gå varsomt frem i rentesettingen etter en lang periode med lave renter.

På den pengepolitiske siden ble også inflasjonsmålet redusert fra 2,5 % til 2 %. Endringen ble gjort på bakgrunn av en forventning om redusert innføring av oljeinntekter i norsk økonomi sammenlignet med foregående år, og innebærer at Norge nå har samme inflasjonsmål som de fleste andre sammenlignbare land.

For første gang på flere år bidro finanspolitikken i en kontraktiv retning

i fjor. Det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, økte til om lag 221 milliarder kroner. Endringen innebar en negativ budsjettimpuls inn i økonomien på 0,1 %, målt som andel av trend-BNP for fastlands-Norge (7,4 % samlet sett). I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskuddet 2,6 % i 2018, fire tideler lavere enn handlingsregelen.

Regional økonomi

Det går fortsatt bra i nordnorsk økonomi. En viktig faktor i denne sammenheng er en svak krone som har bidratt til en styrking av eksportnæringene og turismen. Nordnorske husholdninger har solid økonomi og arbeidsledigheten er lav og stabil. De makroøkonomiske utsiktene for landsdelen er således fortsatt god. Den største risikoen er knyttet til valutakursen. Kronekursen har den siste tiden vært relativt svak, og forventes styrket i tiden fremover. Dette vil ikke være positivt for den nordnorske eksporten og reiselivsnæringen. Derimot vil en utvikling med høyere internasjonal vekst, og særlig tiltakende vekst i Europa, være positivt for de samme næringene. Samtidig sliter Nord Norge med manglende kapasitet i enkelte næringer. Flere får ikke tak i kompetansen de trenger, og det legger begrensninger på verdiskapningen.

Lofoten Sparebanks største næringslivsområde er Vest-Lofoten. Veksten både i forvaltning og kunder har fortsatt å øke gjennom 2018. Forvaltningskapitalen har økt med vel 17 prosent på egen bok, sammenlignet med fjoråret.

Arbeidsledighet er samlet sett for de fire fastlandskommunene noe lavere sammenlignet med fjoråret, men noe høyere enn for landet sett under ett, og er på tilnærmet 3,7 prosent av arbeidsstyrken ved årsskiftet 2017/2018. Ledigheten i Lofoten er imidlertid fortsatt noe sesongbetont. Dette gjelder spesielt innen fiskerisektoren.

Lofotfisket vinteren 2018 var, på linje med 2017-sesongen, meget tilfredsstillende. Fisket ga gode fangster og tilfredsstillende pris. De aller fleste brukstyper fikk brakt på land sin kvoteandel. Prisen varierte noe gjennom vinteren, men ifølge rapport fra fiskerne var snittprisen tilfredsstillende. Det var store mengder torsk både på Lofotens ytter- og innerside.

Det er på landsbasis en kraftig vekst i sjømatnæringen også i 2018. Lofotfiske skaper store verdier. Den

svake kronekursen i 2018 har bidratt til gode priser for en eksportnæringen som fiskerinæringen. Det er optimisme også for årets lofotskreifiske. Positivt er å registrere at flere unge satser innen fiskeriene.

Aktiviteten for bygg- og anleggsbransjen har vært rimelig stor også i 2018. Det er fortsatt slik at bransjen sysselsetter betydelige årsverk, og er dermed fortsatt en viktig næring lokalt som nasjonalt.

Nedleggelse av gårdsbruk på landsbasis fortsetter med uforminsket styrke. Lokalt i Lofoten har nedleggelse av gårdsbruk stagnert noe og de brukene som er aktivt driver rimelig godt. Det som er, slik styret ser det, bekymringsfullt er rekrutteringen til yrket som for tiden er meget lav. Dette er noe det må tas tak i både fra sentrale – og lokale myndigheter, slik vi ser det.

En av årsakene til den lave tilslutningen til landbruksyrket kan være at det fordes en del kapital både til investering i driftsbygning og nødvendig utstyr for driften.

De bøndene som driver økologisk og med småskala produksjon, innen blant annet ost, oppnår flere og større markedsområder, noe som er meget positivt og nødvendig for å opprettholde og gjerne bedre lønnsomhet for næringen. Årets avlinger har vært god hva gjelder grovfor i vårt nedslagsfelt.

For reiselivet i Nord Norge fortsetter den positive utviklingen som vi har registrert de siste årene. Økning av turister i Lofoten har økt for alle årstider, sammenlignet med fjoråret. Spesielt er det en økning i turiststrømmen fra asiatiske land, som ønsker å oppleve Lofoten og Nordlyset. Aktørene i næringen er optimistiske med tanke på framtiden og det er stor aktivitet innenfor næringen.

Eika-alliansen

Loqal 2020-bankene og forholdet til Eika Alliansen

9. januar 2018 sa Lofoten Sparebank sammen med 10 andre lokalbanker opp sine avtaler med Eika Gruppen AS og dets datterselskaper. De fleste av avtalene har tre års oppsigelsestid. Dette medfører at avtalene, f.eks. hva angår dataleveranser, opphører 31.12.2021.

Hovedbegrunnelsen for våre oppsigelser var et ønske om å påvirke Eika Alliansen til å gjøre en strategisk retningsendring. Vi så, og ser en utvikling hvor finanskonsernet står i sentrum. Dette påvirker valg av IT-strategi som gir et forhøyet kostnadsnivå. Fokuset på finanskonsernet, det eskalerende kostnadsnivået og det faktum at kostnadene relativt sett belastes de mindre bankene i større grad enn de store er ikke bærekraftig i en allianse. Det er et behov for å endre styringsmodell og å skille banksamarbeidet fra finanskonsernet. Alle viktige beslut-

ninger i alliansen kan i dag i realiteten fattes av de 15 største bankene. Vi er av den oppfatning at en Alliansen må bestå av banker som har interesselikheter og som har tilnærmet lik mulighet til å påvirke innholdet i og omfanget av samarbeidet.

Vi har skissert tre målbilder. Vi ønsker en endring av IT-strategi med større fokus på bankenes kjernedrift, en betydelig reduksjon av kostnadsnivået i handlingsplan og grunnpakke og en endring av styringsmodell hvor banksamarbeidet skilles ut fra finanskonsernet og styres av en egen organisasjon hvor avgjørelsesmyndigheten ikke domineres av noen ganske få banker. Dette vil kunne bidra til at tilslutningen mellom bankene i Alliansen og mellom bankene og administrasjonen kan bedres.

De 10 bankene som i dag utgjør Loqal 2020 er Aasen Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Drangedal Sparebank, Klæbu Sparebank, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Sparebank 68° Nord, Stadsbygd Sparebank, Tolga - Os Sparebank og Ørland Sparebank.

Dette samarbeidet har det siste året arbeidet med vårt hovedmål, som har vært arbeidet med å få til en strategisk retningsendring i Eika Alliansen, i tillegg til å arbeide med konkrete alternative leverandører hvis hovedmålet ikke lar seg nå. Vi har i dag alternativer så vel hva angår finansielle produkter, dataløsninger og andre leveranser som vi i dag får gjennom Eika-samarbeidet. Flere banker viser interesse for våre alternativer.

Ny styringsmodell i Eika Alliansen skal besluttes på generalforsamlingen i Eika Gruppen AS våren 2019. Beslutningen fattes med simpelt flertall. Etter utkjøpet av OBOS-aksjene kan en gruppe med større banker i Eika Gruppen AS bestemme hvilken styringsmodell som velges.

Loqal 2020-bankene representerer 11,4 % av eierskapet i Eika Gruppen AS. Våre leveranseavtaler med dataleverandøren SDC utløper 31.12.2021. Våre oppsigelser gjelder ikke våre bankers direkte eierskap i og bruk av Eika Boligkreditt AS.

FORVALTNINGSKAPITALEN

Forvaltningskapitalen netto utgjør pr. 31.12.18 kroner 1.745,5 millioner. Dette er en økning på 265,6 millioner kroner sammenlignet med 31.12.17. Økningen utgjør 17,9 % sammenlignet med forvaltningskapitalen pr. 31.12.17, som da var 1.479,9 millioner kroner netto. Forvaltningskapitalen (forretningskapitalen) inkludert bankens portefølje i Eika Boligkreditt utgjør 1.853,9 millioner kr.

INNSKUDD

Innskudd fra publikum/kunder har en fin økning for driftsåret 2018. Innskuddene er totalt per 31.12.18 på 1.185,8 millioner kroner. Totale

innskudd fra publikum pr 31.12.17. var 1.055,8 millioner kroner.

Økningen utgjør 12,3 %. Innskuddsøkningen er også i år størst i personkundemarkedet.

Ved utgangen av året var innskuddsdekningen 77,3 % av utlånene. Året før var prosenten 82,3.

Fra styrets side er det fortsatt en strategi å ha høy innskuddsdekning i prosent av utlånene. Styret er tilfreds med innskuddsdekningen fra publikum/kunder. Bankens strategi er at innskuddene skal minimum utgjøre 77 % av utlån.

UTLÅN

Brutto utlån er på kroner 1.532,5 millioner. Dette er en økning på 18,3 % sammenlignet med 2017.

2017 hadde en økning i utlånene på 22,2 %, og per 31.12.17 var brutto utlån på 1.294,5 millioner kroner.

Tar vi med økning av boliglån som er foretatt i EBK (Eika Boligkreditt) gjennom året, er økning av utlån på 19,1 prosent per 31.12.18. Boligporteføljen i EBK er 108,4 mill. kroner ved utgangen av 2018.

Vekst i utlånene kommer også i år av stor tilgang- og etterspørsel etter lån fra personmarkedet. På næringslivsiden har etterspørselen og aktiviteten vært på nivå med fjoråret. For næringslivet er det bare å konstatere at bankens størrelse tilsier at vi måtte ha gitt avslag på lånesiden til kunder, der bankens egen ansvarlige kapital setter en begrensning i størrelsen på lån/kreditter til enkeltkunde.

Bankens strategi er at utlånsmassen skal ha en ramme som fordeler seg med 33 % på næringslivet og 67 % i personmarkedet. Ved årets slutt var denne fordelingen henholdsvis 24,6 % og 75,4 %. Ekskl. låneporteføljen i EBK.

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Tap og nedskrivning på lån og garantier (individuell- og gruppenedskrivning) er resultatført med 1,850 mill. kroner ved utgangen av 2018. Jfr. note 2.

Tapstallene brutto er noe høyere pr. utgangen av 2018 sammenlignet med fjoråret, men fortsatt er tapene på et lavt nivå. Netto tap for 2018 er 1,850 millioner kroner. Sammenlignbare tall for 2017 viser netto tap på 0,965 millioner kroner. Jfr. note 2.

DRIFTSRESULTAT

Driftsresultatet før tap er i 2018 på 22,7 millioner kroner. Driftsresultat for 2017 var på 22,9 millioner kroner. Styret er godt tilfreds med bankens driftsresultat for året 2018. Styret registrerer at IKT kostnadene har stabilisert seg noe, sammenlignet med forgående driftsår, men er fortsatt en betydelig utgift som ikke kan forsvares på sikt.

Resultat etter skatt utgjør 1,11 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Lofotfisket vinteren 2018 var meget tilfredsstillende. Fisket ga gode fangster og tilfredsstillende pris.

Tilsvarende tall for 2017 er 1,27 %. Rentemarginen utgjør 39,8 millioner kroner for 2018. For 2017 var den 35,9 millioner kroner. Av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør rentemarginen 2,50 % i 2018 mot 2,66 % i 2017.

Lønninger og honorarer utgjør 8,645 millioner kroner mot 6,668 millioner kroner i 2017.

Andre driftsutgifter utgjorde 16,023 millioner kroner mot 12,862 millioner kroner i 2017. Andre driftsutgifter øker med 24,6 % sammenlignet med fjoråret. Største økning skyldes kostnader i forbindelse med fusjon. Økningen i 2017 var på 6,9 %.

Styret mener at resultat og balanse med tilhørende noter gir et rettvise bilde av bankens virksomhet og stilling ved årsskiftet. Styret er ikke kjent med at det er oppstått forhold etter regnskapsavslutningen som er av vesentlig betydning for denne. Banken har tilfredsstillende kapitaldekning.

Etter fradrag av beregnede skattekostnader med 4,951 millioner kroner, foreslår styret disponering av overskuddet på 17,171 millioner kroner som følger:

- til gaver/gavefond	3,036 mill. kr.
- oppløsnings fond	0,350 mill. kr.

- overført til Sparebankens fond	15,025 mill. kr.
Sum disponert	18,061 mill. kr.

VERDIPAPIER (hele kroner)

Beholdningen av obligasjoner og sertifikater er bokført med kr. 80.428.171. Herav utgjør Stats- og statsgaranterte papirer kr. 18.381.710. Bokført sum er kr. 221.236 lavere enn markedsverdien pr. 31.12.18 jfr. note 5.

For oversikt over anleggsaksjer og aksjer for handel se note 4.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Ved årsskiftet var det 11 ansatte i banken, noe som utgjorde 10,1 årsverk. I tillegg kommer rengjøringshjelp med ca. 0,2 årsverk. Status er den samme som ved årsskiftet 2017. Vi har en som går ut i permisjon fra 1. januar 2019.

Arbeidsgiver tilstreber å tilrettelegg og stimulere alle ansatte til å drive med fysisk fostring, som igjen skal gi den enkelte bedre overskudd- og energi i hverdagen og en medvirkning til god fysisk og psykisk helse. Banken tar derfor kostnadene som påløper ved organisert fysisk treningsaktivitet for personalet.

Lønn og honorarer til bankens tillitsapparat og ansatte utgjorde totalt 6,946 mill. kroner. Herav honorar til generalforsamlingen og valgkomiteen kr.153.000,- til styret utgjør hono-

rarer kr.435.000,-. Lønn/honorarer til banksjef kr. 1.089.565,-. Revisors godtgjørelse er kr.303.087,50. Finanskatten som ble pålagt finansnæringen fra og med 2017 utgjør kr. 465.838,- for året 2018.

Styrets inntrykk er at arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke forekommet spesielle ulykker eller skader blant de ansatte på arbeidsplassen.

Sykefraværet er fortsatt lavt. Sykefraværet i 2018 var på 0,65 % av arbeidsstyrken. Sammenlignbart tall for 2017 var 3,57 %.

Likestilling

Av totale årsverk er 50 prosent kvinneandel. Blant de tillitsvalgte i bankens organer er kvinneandelen 60 prosent ved utgangen av 2018. Det har gjennom året ikke vært spesielle tiltak med tanke på likestillingsområdet.

Banken holder imidlertid likestillingsområdet "varmt" blant annet gjennom valgkomiteen som har oppmerksomheten rettet mot likestilling ved forslag til de ulike valg i bankens organer. Forøvrig har styret og ledelsen et bevisst forhold til likestillingsloven i tilknytning til ansettelser.

Bankens ansatte hadde ved årsskiftet nedbetalingslån på tilsammen kr. 17.212'. Utlån til tillitsmenn/kvinner utgjorde kr. 10.098'. Jf. Note 3.

MILJØ OG SAMFUNNSANSVAR

Lofoten Sparebanks virksomhet forurenser ikke det ytre miljø. At banken i kraft av energibruk indirekte kan påvirke det ytre miljø kan en ikke se helt bort fra.

I forbindelser med kurs og møter bankens tillitsvalgte, ledelsen og personalet vil måtte delta i og som medfører reiser med både bil, båt og fly, er det en bevisst holdning til den miljøbelastning som slike nødvendige reiser medfører.

Lofoten Sparebanks samfunnsansvar som en finansiell aktør i Lofoten, tar banken et ansvar for å videreutvikle regionen der banken driver sin virksomhet fra.

Banken skal bidra til lokalsamfunnet gjennom blant annet å:

- Være en attraktiv lokal finansiell partner kjennetegnet av fellesskap med lokalsamfunnet, korte og raske beslutningsveier og høy servicegrad.

- Være støttespiller for kultur, idrett og næringsutvikling lokalt. Dette blant annet gjennom sponsorvirksomhet, prosjektstøtte og gaver.

Årlig støttes et betydelig antall prosjekter som bidrar til positiv aktivitet innenfor blant annet kultur, idrett, næring og kunnskap.

Lofoten Sparebank har hatt, som selvstendig lokal bank, som mål å være en aktiv og veldrevet bank med vekst, god soliditet og god økonomisk drift til beste for kundene og ansatte, samt bidra til en positiv utvikling i bankens markedsområder. Dette arbeidet foregår gjennom daglig oppfølging av eksisterende og nye kunder. Styret er klar på at dette arbeidet/målsettingen vil videreføres og gjerne forsterkes når banken nå har fusjonert med Harstad Sparebank til Sparebank 68° Nord fra 1. januar 2019.

Lofoten Sparebank er bevisst både samfunnsansvaret og den ekstra risiko dette kan medføre. Også i denne sammenheng er bankens viktigste oppgave å drive godt og kontrollert, med balansert vekt på vekst, inntjenning og soliditet.

EGENKAPITAL/SOLIDITET

(Tall i hele 1.000 kr)

Bankens ansvarlige kapital pr. 31.12.18 er sammensatt slik:

Sparebankens fond	kr.	157.190
Gavefond	kr.	800
Tellende ansvarlig lånekapital	kr.	20.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre selskap	kr.	3.981
Sum	kr.	174.009

Egenkapitalen utgjør nå 19,93 % av grunnlaget i henhold til forskriftene for beregning av egenkapitalen. Jfr. forøvrig note 12.

Egenkapitalprosenten var 21,17 %

ved utgangen av 2017. Totalt sett er Lofoten Sparebanks soliditet god. Kjernekapitalen utgjør 88,5 % av den totale ansvarlige kapital, jfr. note 12. Bankens kjernekapital utgjør 9,05 % av netto forvaltningskapital, mot 10,5 % ved utgangen av 2017.

TAKK TIL ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Endringer i finanssektoren, som i andre samfunnssektorer, fortsetter med uforminsket tempo, da særlig på teknologisiden. Dette medfører stadig endring i arbeidsprosedyrer for den enkelte ansatt. Dette gjelder også for ledelsen og tillitsvalgte.

Eika-skolen er Eika-bankenes egen skole, og skal være bankens viktigste samarbeidspartner og leverandør innen kompetanseutvikling. Målet er å bidra til at banken kan utvikle, kvalitetssikre og vedlikeholde kompetansen hos sine medarbeidere, slik at en står best mulig rustet til å møte økt krav til kompetanse fra myndighetene og kunder.

Styret takker de ansatte for godt samarbeid i det året vi nå har lagt bak oss. Styret vil også takke de tillitsvalgte for godt og tillitsvekkende arbeid gjennom året.

I denne anledningen vil styret også år benytte anledningen til også å takke våre kunder for tilliten og samarbeidet i 2018.

UTSIKTENE FREMOVER

Bankens strategiske satsingsområder er lønnsomhet, kvalitet, service, vekst, kompetanse samt ivaretagelse av bankens viktige samfunnsrolle i lokalsamfunnet.

Banksektoren er i sterk endring. Som i mange andre bransjer utfordres bankenes forretningsmodeller av digitale aktører. Endringskreftene har aldri vært sterkere enn nå og for bankansatte betyr dette et betydelig arbeid knyttet til omstilling og modernisering. Det er et kontinuerlig behov for omstillingstiltak. Dette for å styrke markedsposisjonen, øke breddesalget og effektivisere bankens arbeidsprosesser.

Både i Norge og internasjonalt er myndighetene opptatt av at banksektoren skal ha en sunn utvikling og bidra til finansiell stabilitet. Virkemidlene er økte krav til kapitaldekning og likviditetsreserver. Kravene vil redusere bankenes evne til vekst og fremtvinge betydelige endringer i banksektoren.

Med bakgrunn i blant annet ovennevnte faktorer, er det styret, tillitsvalgte og ansatte enstemmig har vedtatt og fusjonere med Harstad Sparebank fra 1. januar 2019 og da under navnet Sparebank 68° Nord. Sparebank 68° Nord vil ta rollen som en viktig bidragsyter til videre utvikling av region og det enkelte lokalsamfunn i årene som kommer.

RISIKOOMRÅDER

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring og forvaltning av risiko. Styret legger vekt på god risikostyring som strategisk virkemiddel for å øke verdiskapingen, og har ansvaret for å overvåke bankens risikoeksponering.

Styret har som målsetting at bankens risikovilje ikke skal være høyere enn moderat for de fleste type risiko. Markedsmessige ønsker/strategi skal nøye balanseres mot finansiell evne til å ta på seg risiko. Gjennom god risikostyring skal banken fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar.

Styret har årlig revidering av rammeverk for overordnet styring og kontroll og risiko. Utviklingen i sentrale kvalitets- og risikoindikatorer følges opp og rapporteres til styret.

I det følgende gis en gjennomgang av styrets håndtering av:

- Likviditetsrisiko
- Kredittisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko kan sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp sine forpliktelser rettidig.

Bankens innskudd fra kunder har for det meste kort eller ingen oppsigelse. Innskudd fra kunder er bankens viktigste innskuddskilde. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innskytere, og banken er solid. Styret vurderer det dermed som lite sannsynlig at relativt store- og mange kundeinnskudd skal bli tatt ut raskt. Banken forutsetter dermed de fleste type kundeinnskudd som langsiktig finansiering.

Banken har også inngått trekkrettighetsavtale med en større bank. Bankens nåværende eksterne funding har forfallstidspunktene fordelt ut over i perioden 2019-2022.

Banken har lån i Kredittforeningen for Sparebanker som forfaller i 2019, 2020, 2021 og 2022. Obligasjonslån med forfall i 2019, 2020 og 2021.

I tillegg har Lofoten Sparebank noen innlån fra andre banker. Forfallstidspunktene på disse lånene er fordelt utover i 2019.

Banken har også ett ansvarlig obligasjonslån med forfall i 2027.

Et sentralt mål er også utviklingen i banken sin netto utlåns-/innskuddssituasjon som gir gode indikasjoner på bankens grad av avhengighet til pengemarkedet. I den grad banken må kjøpe inn penger, blir det lagt vekt på å ha god spredning på forfallstidspunktene.

Innskuddsdekningen var ved utgangen av året på 77,4 %.

I henhold til strategidokumentet er målsettingen å holde en innskudds-

dekning på 77 % av utlånsporteføljen. Lofoten Sparebanks likviditetsrisiko er fastsatt i bankens likviditetspolicy til lav/moderat, og en LCR på minimum 110%

Lovkravet er at LCR må være minimum 100 %. Likviditetsområdet vil være prioritert område også i 2019 med stresstester, rapportering og oppfølging.

Bankens likviditet etter reglene vil bli betegnet LCR (Liquidity Coverage Requirement) og NSFR (Net Stable Funding requirement). NSFR er betegnelsen for bankens langsiktige/stabile funding, mens LCR er den lovpålagte minimumstørrelsen for likviditetsreserver. LCR regnes ut med bakgrunn i bankens likviditetsflyt (inn/utbetalinger) de nærmeste 30 dager, og var pr. 31.12.18 på 206 %.

KREDITTRISIKO

Risikoen for at kunder ikke kan oppfylle sine forpliktelser, f.eks. tilbakebetaling av lån på grunn av manglende betalingsvne og/eller vilje, og underliggende pant som ved realisasjon ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig for å på-

føre banken tap.

Rutinene for innvilgelse og diskontering/utbetaling av lån er etter styrets vurdering tilfredsstillende. Kredittrisikoen vurderes av styret til å være under forsvarlig kontroll.

Tapsrisikoen anser styret fortsatt til å ligge mellom 0,15 - 0,35 % av brutto utlån. Brutto bokførte tap utgjør 0,13 % av brutto utlån og garantier pr. 31.12.18. Netto tap utgjør 1,850 millioner kroner.

Bankens kredittrisiko vurderes å være lav.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko defineres som risiko for tap av verdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Styret har vedtatt en markedspolicy som setter nærmere ramme for bankens eksponering på området. Måltallene rapporteres minimum hvert kv. til styret.

Banken skal ha en moderat eksponering mot markedsrisiko.

OPERASJONELL RISIKO

Bankens operasjonelle risiko er knyttet

til tapsmuligheter som følge av svikt i bankens daglige drift, herunder kompetansesvikt eller menneskelig feil, svikt i data og telekommunikasjon, systemer og rutiner. Driftssituasjonen har vært rimelig stabil i løpet av 2018, dog fortsatt med noe driftsforstyrrelser til tider. Forsatt går det med en del ressurser for å tilpasse seg nye lover, regler og forskrifter, som for øvrig er en kontinuerlig prosess.

Styrets oppfatning er at bankens operasjonelle risiko er på et akseptabelt og forsvarlig nivå.

RENTERISIKO

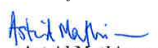
Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet og i tilknytning til aktiviteter i det norske penge - og kapitalmarkedet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstida for bankens aktiva- og passiva side (i og utenfor balansen) ikke er sammenfallende.

Lofoten Sparebank har ikke i vesentlig grad inngått fastrente avtaler på utlån og innskudd som innebærer nevneverdig renterisiko. Bankens renterisiko vurderes som moderat.

8360 Bøstad, 31. desember 2018 / 12. februar 2019

I STYRET FOR LOFOTEN SPAREBANK

Rudi M. Christensen
Styreleder

Astrid Mathiasen
Styremedlem

Johan R. Pedersen
Nestleder

Heidi Johansen
Styremedlem

Geir Øverland
Styremedlem

Anne Sand
Styremedlem

Anny-Beth R. Tande
Styremedlem
(ansatte-representant)

Styret som har godkjent siste regnskapet for Lofoten Sparebank. F.v. Heidi Johansen, Geir Øverland, Anne Sand, Rudi M. Christensen, Werner Martinsen, Anny-Beth R. Tande, Johan R. Pedersen og Astrid Mathiasen.

		2018 (1000 kr)		2017 (1000 kr)	
Renteinntekter og lign. inntekter					
av utlån til og fordr. på kredittinstitusjoner		550		402	
av utlån til og fordringer på kunder		55.097		48.035	
av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		1.393		1.389	
Andre renteinntekter		0	57.040	0	49.826
Rentekostnader og lignende kostnader					
på gjeld til kredittinstitusjoner		2.916		2.198	
på innskudd fra og gjeld til kunder		11.499		9.935	
på utstedte verdipapirer		1.412		1.138	
på ansvarlig lånekapital		710		45	
Andre rentekostnader	Note 11	715	17.252	598	13.914
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter			39.788		35.912
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning					
Innt. på aksjer, andeler og andre verdipapir		1.332	1.332	1.185	1.185
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester					
Garantiprovisjon		487		471	
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	Note 10	7.558	8.045	6.773	7.244
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester					
Garantiprovisjon		0		0	
Andre gebyrer og provisjonskostnader		1.521	1.521	1.259	1.259
Netto gevinst/tap av valuta og verdipapirer					
Netto verdiendring og gevinst på sertifikater, obligasjoner og andre verdipapir		- 412		217	
Tap/Gevinst på valuta		125	- 287	72	289
Andre driftsinntekter					
Inntekter av fast eiendom		0		0	
Andre driftsinntekter		19	19	30	30
Lønn og generelle adm.kostnader					
Lønn	Note 3	6.946		5.759	
Pensjoner	Note 3/8	646		109	
Sosiale kostnader	Note 3	1.053		800	
Administrasjonskostnader		8.479	17.124	8.243	14.911
Avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler					
Ordinære avskrivninger	Note 6	1.303	1.303	1.303	1.303
Andre driftskostnader					
Driftskostnader faste eiendommer		171		229	
Andre driftskostnader		6.070	6.241	3.087	3.316
Tap på utlån, garantier mv.					
Tap på utlån	Note 2	1.850		966	
Tap på garantier	Note 2	0	1.850	0	966
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler					
Nedskrivning		0		- 121	
Tap / Gevinst		1.804	1.804	118	- 3
Skatt på ordinært resultat	Note 7	4.951	4.951	5.725	5.725
Resultat av ordinær drift etter skatt			17.711		17.177
Overføringer og disponeringer					
Overføringer					
Fra gavefond		200		0	
Fra andre fond		150		0	
Disponering					
Gaver og/eller overført gavefond		3.036		600	
Overført til sparebankens fond		15.025	18.061	16.577	17.177

BALANSE
per 31.12.2018

8

		2018 (1000 kr)		2017 (1000 kr)	
EIENDELER					
Kontanter og fordringer på sentralbanker		68.534	68.534	66.217	66.217
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Uten avtalt løpetid eller oppsigelse		47.563		25.836	
Med avtalt løpetid		4.800	52.363	2.700	28.536
Utlån til og fordringer på kunder					
Kasse-/drifts- og brukskreditter		Note 2	38.782	25.421	
Byggelån		Note 2	41.284	49.647	
Nedbetalingslån		Note 2	1.452.477	1.532.543	1.219.486
Individuelle tapsnedskrivinger		Note 2	2.762	2.031	
Gruppenedskrivinger		Note 2	10.822	1.518.959	10.043
Overtatte eiendeler		Note 15	0	0	0
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer					
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		Note 5	26.383	36.770	
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		Note 5	54.045	80.428	44.040
Aksjer					
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		Note 4	15.732	11.462	
Eierinteresser i konsernselskap			1.196	16.928	1.196
Utsatt skattefordel		Note 7	385	385	250
Varige driftsmidler					
Maskiner, inventar		Note 6	1.494	2.123	
Bygninger og andre faste eiendommer		Note 6	3.372	4.866	3.956
Andre eiendeler			471	471	420
Forskuddsbetalinger og andre opptjente inntekter					
Opptjente ikke mottatte inntekter			2.628	2.091	
Andre forskuddsbetalte ikke påløpne kostnader			71	2.699	432
Sum eiendeler			1.745.633	1.479.973	
Gjeld og egenkapital					
Gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid			15.151	10.419	
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid			240.000	255.151	145.000
Innskudd fra og gjeld til kunder					
Uten avtalt løpetid			753.994	720.302	
Med avtalt løpetid		Note 2	431.843	1.185.837	335.573
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					
Obligasjonsgjeld			110.000	110.000	95.000
Annen gjeld					
Betalbar skatt		Note 7	5.336	5.774	
Annen gjeld		Note 18	6.758	12.094	2.936
Påløpne kostn. og mottatt ikke opptjente inntekter		Note 18	4.347	4.347	2.454
Avsetn. for påløpte kost. og forpliktelser					
Pensjonsforpliktelser		Note 7	214	0	
Utsatt skatt		Note 7	0	214	0
Ansvarlig kapital					
Ansvarlig lån		Note 13	20.000	20.000	20.000
SUM GJELD			1.587.643	1.337.458	
EGENKAPITAL					
Opptjent egenkapital					
Sparebankens fond		Note 12	157.190	142.165	
Gavefond			800	200	
Andre fond			0	157.990	150
SUM EGENKAPITAL			157.990	142.515	
SUM GJELD OG EGENKAPITAL			1.745.633	1.479.973	
POSTER UTENOM BALANSEN					
Portefølje i Eika Boligkreditt			108.362		99.584
Garantier kunder		Note 2/9	17.428	18.655	
Garantiansvar Eika Boligkreditt			5.000	22.428	5.000

Note 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med bestemmelsene i regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for banker. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Virkelig verdi

For aksjer under omløpsmidler som omsettes på Oslo Børs er børskursen pr 31.12.18 lagt til grunn som virkelig verdi. For aksjer som ikke omsettes på børs er sist kjente salgspris eller ligningsmessig formuesverdi lagt til grunn som virkelig verdi.

Ettersom ligningsmessig formue er basert på skattemessige verdier vil det være en viss usikkerhet i aksjenes verdifastsettelse.

Sikringsvurderinger/ porteføljevurderinger

Banken har ingen sikringsforretninger eller porteføljevurderinger.

Finansielle derivater

Banken har ingen finansielle derivater.

Verdsettelse av utlån og behandling av renter på tapsutsatte engasjement PRINSIPP FOR VERDISETTELSE AV ENGASJEMENT

Utlån og garantier bokføres til nominell verdi redusert med foretatte tapsnedskrivninger.

Tapsnedskrivninger blir gjennomført når det må påregnes at låntaker/debitor ikke vil være i stand til å innfri sine forpliktelser og det heller ikke kan forventes at pant/sikkerheten vil dekke lånet ved en eventuell realisasjon.

Ved vurdering legges det også vekt på kundens betalingsvilje og evne.

Ved utgangen av 2018 er alle næringslivsengasjementene i misligholdsgruppen vurdert løpende gjennom året.

Næringslivsengasjementene blir risikovurdert ved økning/ending av engasjementet eller når årsregnskap/perioderegnskap mottas. I personkundeporteføljen er misligholdte lån risikoklassifisert. Engasjementene blir risikovurdert ved økning/ending av engasjementet.

TAPSUTSATTE ENGASJEMENT OG MISLIGHOLD

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på kreditter ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at kreditten ble overtrukket.

Alle misligholdte engasjement blir vurdert individuelt. Et engasjement anses å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at en eller flere tapshendelser har funnet sted.

DEFINISJONER

Konstaterte tap:

Konstatert tap på et engasjement foreligger ved konkurs, tvangs salg, ved stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller forøvrig ved at banken har gitt avkall på engasjementet eller deler av dette.

Individuell nedskrivning:

Tapsutsatte lån vurderes fortløpende med hensyn til behov for individuell nedskrivning.

I vurderingen tas det hensyn til kundens betalingsvilje og evne. Sikkerheten/pantets verdi blir tatt hensyn til ved individuell nedskrivning. Individuell nedskrivning på utlån registreres som reduksjon på brutto utlån.

Gruppenedskrivninger

For den delen av porteføljen som ikke omfattes av individuelle nedskrivninger, og hvor det på balansedagen foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall blir det foretatt gruppenedskrivning. Ved vurdering av objektive bevis for grupper av engasjement hensyntas momenter som har ført til svekket kredittkvalitet supplert med erfaringsbasert skjønn knyttet til situasjonen i den enkelte næring/bransje. Gruppenedskrivning registreres som reduksjon i brutto utlån.

Prinsipp for resultatføring av renteinntekter.

Renteinntekter resultatføres i den perioden de er opptjent bortsett fra opptjente renter på nullstilte lån som resultatføres når de betales.

Gebyrer og provisjoner

Gebyrer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet ved låneetablerting. Disse overstiger ikke det maksimalbeløpsom Finanstilsynet har fastsatt.

Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Bankens anleggsobligasjoner og -sertifikater bokføres til anskaffelseskost. Over- og underkurs periodiseres mot rentekonto frem til forfallstidspunkt. Porteføljen med omløpsobligasjoner reguleres fortløpende ved kursendringer.

Aksjer og andre verdipapirer

Ved utgangen av året er ingen aksjeposter vurdert og bokført som handelsportefølje. Jfr. note 4. Andre aksjer og verdipapirer bokføres til anskaffelseskost som anleggsmidler. Nedskrivning av anleggsmidler vurderes fortløpende.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Med unntak av innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner, utlån til kunder og innskudd i Kredittinstitusjoner, aksjer og obligasjoner, har banken ingen finansielle instrumenter.

Utenlandsk valuta - Valutarisiko

Lofoten Sparebank har ingen finansielle instrumenter i valuta. Bankens selv som eier valutabeholdningen i kassa. Per 31.12.18 var kassabeholdningen omregnet i norske kroner på kr. 97.444,57. Bankens valutarisiko anses som ubetydelig.

Leasingavtaler

Banken har ikke inngått leasingavtaler.

Factoringavtaler

Banken har ikke inngått factoringavtaler.

Pensjonsforpliktelser

Banken har etablert en felles innskuddspensjonsordning for sine ansatte gjennom forsikringsselskap. En slik pensjonsordning tilsier at bankens forpliktelser knyttes til de løpende terminbetalingene. I tillegg er det inngått en tilleggspensjonsavtale med banksjefen basert på avtalt årlige utbetalinger og hvor balanseført verdi av denne avtalen er basert på en aktuariell beregning.

NOTE 2
UTLÅN (Beløp i hele kr. 1.000)

	31.12.18	31.12.17
Individuelle nedskrivninger 01.01.	2.031	1.989
- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	0	0
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0	0
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	731	42
- Tilbakeføring av indiv. nedskrivninger i perioden	0	0
Individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	2.762	2.031
Periodens endringer i individuelle nedskrivninger	731	42
+ periodens endring i gruppenedskrivninger	779	1.011
+ periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	0	0
+ periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuell nedskrivning for	569	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap på lån	229	88
Periodens tapskostnader lån	1.850	965
- periodens endring i gruppenedskrivninger garantier	0	0
Periodens tapskostnader garantier	0	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap på garantier	0	0
Periodens resultatførte tapskostnader	1.850	965
Gruppenedskrivninger lån pr. 01.01.	10.043	9.032
+ endringer i periodens gruppenedskrivning lån	779	1.011
Gruppenedskrivning lån pr. 31.12.	10.822	10.043

Fra og med 2015 inngår gruppevis nedskrivninger på utlån og garantier i samme linje.

Bankens utlån og garantier er inndelt i følgende risikogrupper: 1 - 12.

I løpet av 2015 ble RKL (risikoklassifiseringen) prinsippet endret fra 5 klasser til 12 klasser. Modellen som benyttes er en sannsynlighetsbasert (PD – probabilitet of default) risikoklassifiseringsmodell. Risikoklassene er inndelt fra 1 til 12, der 1 er beste klasse. Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet bidrar til å muliggjøre en bedre overvåking av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje.

Alle kunder med kredittksporing risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og kvartalsvis med eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen manuelt med eksterne data.

Risiko- klasser	Brto. Utlån			Garantier		
	2018	Endr. %	2017	2018	Endr.%	2017
1 - 3	897.687	9,08	822.974	8.088	36,78	5.913
4 - 7	435.692	37,91	315.916	12.890	-23,54	16.858
8 - 11	181.453	30,09	139.478	978	10,63	884
12	17.711	9,39	16.190	472	0	0
Sum	1.532.543	18,38	1.294.558	22.428	- 5,19	23.655

Risiko- klasser	Potensiell eksponering v/trekkfasiliteter		Individuelle nedskrivninger utlån + garantier		Gruppenedskrivninger utlån + garantier	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
1 - 3	21.218	18.282	0	0	1.803	1.736
4 - 7	23.734	24.625	0	0	5.644	5.448
8 - 11	6.756	2.600	0	0	3.375	2.859
12	320	81	2.762	2.031	0	0
Sum	52.028	45.588	2.762	2.031	10.822	10.043

Banken vektlegger risiko ved prising av sine utlån. Det er av den grunn normalt en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising på lån. Lån med lavest rente har også normalt tilsvarende lav risiko. Ved prising av lån til boligformål vil de som ligger innenfor 60% av takst/omsetningsverdi normalt ha lavere rente enn de som ligger utenfor 60% av takst/omsetningsverdi.

Størst prosentvise endring er i risikoklassen (utlån) 4-7 hvor det er en økning med 37,91 %.

I risikoklasse 12 ligger engasjementer med individuell nedskrivning.

Størst prosentvise endring i garantier er i risikoklasse 1-3 som har en økning på 36,78 %.

Per 31.12.18 utgjør gruppenedskrivninger på utlån/garantier 0,70 % av brutto utlån og garantier.

Sammenlignbare tall for fjoråret er 0,76 %

Individuell nedskrivning

Tapsutsatte lån vurderes fortløpende med hensyn til behov for individuell nedskrivning.

I vurderingen tas det hensyn til kundens betalingsvilje og evne. Sikkerheten/pantets verdi blir tatt hensyn til ved individuell nedskrivning. Individuell nedskrivning på utlån registreres som reduksjon på brutto utlån.

Gruppenedskrivninger

For den delen av porteføljen som ikke omfattes av individuelle nedskrivninger, og hvor det på balansedagen foreligger objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall, blir det foretatt gruppenedskrivning. Ved vurdering av objektive bevis for grupper av engasjement hensyntas momenter som har ført til svekket kredittkvalitet supplert med erfaringsbasert skjønn knyttet til situasjonen i den enkelte næring/bransje. Gruppenedskrivning registreres som reduksjon i brutto utlån.

Renteinntektene forventes å være betydelig høyere enn tapene i alle risikoklasser.

Misligholdte lån	2018	2017	2016	2015	2014
Personmarkedet:					
Brutto misligholdte lån	2.321	7.297	7.298	6.302	3.958
Individuelle nedskrivninger	241	42	0	17	85
Netto misligholdte personmarkedslån	2.080	7.256	7.298	6.285	3.873
Avsetning i prosent	10,38 %	0,58 %	0,00 %	0,27 %	2,15 %
Næringsliv:					
Brutto misligholdte lån	1.649	885	5.514	3.610	4.569
Individuelle nedskrivninger	939	0	789	0	0
Netto misligholdte næringslivslån	710	885	4.725	3.610	4.569
Avsetning i prosent	56,94 %	0,00 %	14,31 %	0,00 %	0,00 %
Totalt brutto misligholdte lån	3.970	8.182	12.812	9.912	8.527
Totalt individuelle nedskrivninger	1.180	41	789	17	85
Netto misligholdte lån	2.790	8.141	12.023	9.895	8.442
Totale nedskrivninger i prosent	29,72 %	0,50 %	6,16 %	0,17 %	1,00 %

Øvrige tapsutsatte lån	2018	2017	2016	2015	2014
Personmarkedet:					
Brutto øvrige tapsutsatte lån	131	0	0	0	0
Individuelle nedskrivninger	131	0	0	0	0
Netto øvrige tapsutsatte lån	0	0	0	0	0
Næringsliv:					
Brutto øvrige tapsutsatte lån	16.170	16.226	14.546	7.451	7.947
Individuelle nedskrivninger	1.450	1.989	1.200	1.989	2.050
Netto øvrige tapsutsatte lån	14.720	14.237	13.346	5.462	5.897
Totalt brutto øvrige tapsutsatte lån	16.301	16.226	14.546	7.451	7.947
Totalt individuelle nedskrivninger	1.581	1.989	1.200	1.989	2.050
Netto øvrige tapsutsatte lån	14.720	14.237	13.346	5.462	5.897
Nullforrentede lån	2018	2017	2016	2015	2014
Nullstilte lån:					
Personmarkedslån	1.405	2.371	0	15	17
Næringslivslån	2048	789	789	789	789
Påløpte, ikke inntektsførte renter	2018	2017	2016	2015	2014
Påløpt, ikke inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 1.1.	462	295	243	155	145
- periodens inntektsføring av tidligere perioders renter på utlån	1	0	14	0	41
- Påløpte, ikke inntektsførte renter på utlån som har gått ut av balansen	0	0	3	0	23
+ Periodens påløpte, ikke inntektsførte renter på utlån som er identifisert som tapsutsatt	239	167	69	88	74
= Påløpte, ikke inntektsførte renter på balanseført utlån pr. 31.12.	700	462	295	243	155

Inntektsførte renter på lån med tapsnedskrivning beløper seg til kr. 544 tusen.

	Brutto utlån			Garantier		Pot.eks.v.trekk		Misl. engasjem.	
	2018	2017	End %	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Personkunder	1.153.277	978.348	17,88	7.841	5.996	26.447	21.809	2.321	7.297
Primærnæring	116.870	110.708	5,57	0	0	3.008	2.694	1.360	882
Bygg, anlegg, transp. og tjenestey.	102.600	87.492	17,27	9.571	8.289	7.259	5.394	3	3
Vareh., finans og forr.tj.y	159.797	118.006	35,41	5.016	9.370	15.311	15.691	286	0
Sum	1.532.544	1.294.554	18,38	22.428	23.655	52.025	45.588	3.970	8.182

	Tapsutsatte engasjement		Individuelle nedskrivninger utlån + garanti		Gruppenedskrivninger utlån + garanti	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Personkunder	131	0	373	42	5.333	4.554
Primærnæring	15.270	16.226	1.989	1.989	1.691	1.922
Bygg, anlegg, transp. og tjenestey.	0	0	0	0	1.485	1.519
Vareh., finans og forr.tj.y	900	0	400	0	2.313	2.048
Sum	16.301	16.226	2.762	2.031	10.822	10.043

Nedskrivning på grupper

Historisk viser de 10-15 siste årene at tapene generelt i bankene er på ulike sektorer i næringslivet, dette gjelder også Lofoten Sparebank.

Det er alltid vanskelig å spå om utviklingen innenfor de ulike sektorer og i sær innenfor våre næringer som primær og bygg og anlegg. Vi vet at det har vært, er og vil bli, slik styret

vurderer det, usikkerhet med tanke på råstofftilgang, aktivitetsnivå som igjen vil føre til redusert inntjening og soliditet.

Geografisk fordeling	Utlån		Garanti		Potensiell eksponering v/trekkfasiliteter	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Fylke						
Nordland	1.448.757	1.225.464	22.428	23.655	51.174	44.544
Øvrige	83.787	69.090	0	0	851	1.044
Sum	1.532.544	1.294.554	22.428	23.655	52.025	45.588

12

Tidspunkt frem til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser

Likviditetsforhold - finansiering Poster fra balansen:	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mndr.	3 mndr. - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	Ingen løpetid	Sum
Konter og fordr. på sentralbanker			65.774			2.7606	68.534
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			47.563	4.800			52.363
Utlån til og fordringer på kunder			1.532.543				1.532.543
Overtatte eiendeler						0	0
Obligasjoner og sertifikater	24.059	45.990	5.070	5.309			80.428
Øvrige eiendelsposter						25.349	25.349
Tapsavsetninger						- 13.584	- 13.584
Sum eiendelsposter	24.059	45.990	1.650.950	10.109		14.525	1.745.633

Gjeld til kredittinstitusjoner	15.151	45.000	85.000	110.000			255.151
Innskudd fra og gjeld til kunder			1.185.837				1.185.837
Gjeld stiftet ved utst. av verdipapirer		20.000	20.000	70.000			110.000
Øvrig gjeld						16.655	16.655
Ansvarlig lån		20.000					20.000
Egenkapital						157.990	157.990
Sum gjeld og egenkapital	15.151	85.000	1.290.837	180.000	0	174.645	1.745.633

Hvis renten skulle endre seg med 1 %, opp eller ned, vil det få minimal betydning for Lofoten Sparebank da banken ikke har fastrenteinnskudd/-utlån av betydning.

Det er ikke skilt mellom virkelig verdi og pålydende verdi for lån. Lofoten Sparebank er ikke IFRS bank og har per i dag ikke verktøy for datauttrekk av virkelig verdi på lån.

RESTLØPETIDEN

(Beløp i hele kr. 1.000)

Innskudd i og utlån til andre finansinstitusjoner:

	2018	2017
Inntil 3 mnd	113.337	90.067
3 mnd - 1 år	600	750
1 år - 5 år	4.200	1.950

Utlån til kunder:

	2018	2017
Inntil 3 mndr.	60.000	96.615
3 mndr. til 1 år	62.240	58.950
Fra 1 år til 5 år	215.120	283.451
Over 5 år	1.195.084	855.538

Det meste av de totale innskudd fra kunder på kr. 1.185,8 mill. kan i prinsippet heves innenfor 1 til 30 dager. Herav står kr. 231,3 mill. med oppsigelse på 31 dager, 101,9 mill. med oppsigelse på 90 dager og 20,6 mill. med fastrente til 20. februar 2019. Hvis ikke annet er avtalt gjelder endring av rentene, det være seg utlån eller innskudd, i henhold til Finansavtaleloven.

LIKVIDITETSRIKIKO

Likviditetsrisiko kan sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp sine forpliktelser rettidig. Bankens innskudd fra kunder har for det meste kort eller ingen oppsigelse. Innskudd fra kunder er bankens viktigste innskuddskilde. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innskytere, og banken er solid. Styret vurderer det dermed som lite sannsynlig at relativt store- og mange kundeinnskudd skal bli tatt ut raskt.

Banken forutsetter dermed de fleste type kundeinnskudd som langsiktig finansiering.

Banken har også inngått trekkrettighetsavtale med en større bank. Bankens nåværende eksterne funding har forfallstidspunktene fordelt ut over i perioden 2019-2022.

Banken har lån i Kredittforeningen for Sparebanker som forfaller i 2019, 2020, 2021 og 2022. Obligasjonslån med forfall i 2019, 2020 og 2021. I tillegg har Lofoten Sparebank noen innlån fra andre banker. Forfallstidspunktene på disse lånene er fordelt ut over i 2019.

Banken har også ett ansvarlig obligasjonslån med forfall i 2027.

Et sentralt mål er også utviklingen i banken sin netto utlåns-/innskuddssituasjon som gir gode indikasjoner på bankens grad av avhengighet til pengemarkedet. I den grad banken må kjøpe inn penger, blir det lagt vekt på å ha god spredning på forfallstidspunktene.

Innskuddsdekningen var ved utgangen av året på 77,4 %.

I henhold til strategidokumentet er målsettingen å holde en innskuddsdekning på 77 % av utlånsporteføljen. Lofoten Sparebanks likviditetsrisiko er fastsatt i bankens likviditetspolicy til lav/moderat, og en LCR på minimum 110%

Lovkravet er at LCR må være minimum 100 %. Likviditetsområdet vil være prioritert område også i 2019 med stresstester, rapportering og oppfølging.

Bankens likviditet etter reglene vil bli betegnet LCR (Liquidity Coverage Requirement) og NSFR (Net Stable Funding requirement). NSFR er betegnelsen for bankens langsiktige/stabile funding, mens LCR er den lovpålagte minimumsstørrelsen for likviditetsreserver. LCR regnes ut med bakgrunn i bankens likviditetsflyt (inn/utbetalinger) de nærmeste 30 dager, og var pr. 31.12.18 på 206 %.

RENTERISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet og i tilknytning til aktiviteter i det norske penge- og kapitalmarkedet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstida for bankens aktiva- og passiva side (i og utenfor balansen) ikke er sammenfallende. Lofoten Sparebank har ikke i vesentlig grad inngått fastrente avtaler på utlån og innskudd som innebærer nevneverdig renterisiko. Bankens renterisiko vurderes som moderat.

VALUTARISIKO

Lofoten Sparebank har ingen finansielle instrumenter i valuta. Banken er valutabank og det er banken selv som eier valutabeholdningen i kassa. Per 31.12.18 var kassabeholdningen omregnet i norske kroner på kr. 97.444,57. Bankens valutarisiko anses som ubetydelig.

KREDITTRISIKO

Risikoen for at kunder ikke kan oppfylle sine forpliktelser, f.eks. tilbakebetaling av lån på grunn av manglende betalingsevne og/eller vilje, og underliggende pant som ved realisasjon ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig for å påføre banken tap.

Rutinene for innvilgelse og diskontering/utbetaling av lån er etter styrets vurdering tilfredsstillende. Kredittrisikoen vurderes av styret til å være under forsvarlig kontroll.

Tapsrisikoen anser styret fortsatt til å ligge mellom 0,15 - 0,35 % av brutto utlån. Brutto bokførte tap utgjør 0,13 % av brutto utlån og garantier pr. 31.12.18. Netto tap utgjør 1,850 millioner kroner.

Bankens kredittrisiko vurderes å være lav.

Ansvarlig lånekapital i andre selskaper	2018	2017
Ansvarlig lånekapital til kredittinstitusjoner bokført under utlån til kredittinstitusjoner	4.800	2.700
Ansvarlig lånekapital til datterselskap bokført under utlån til kunder	0	0
Sum ansvarlig lånekapital	4.800	2.700

NOTE 3

GODTGJØRELSE OG LÅN TIL TJENESTE- OG TILLITSMENN/KVINNER

(Beløp i hele kr. 1.000)

Lån til generalforsamlingens medlemmer – herav lån til leder – herav lån til nestleder	4.062 0	7.437
Lån til styret – herav lån til styreleder – herav lån til nestleder	0 679	2.661
Lån til ansatte – herav lån til banksjef – herav lån til nestleder	3.047 4.421	17.212
Sum		27.310

Ingen tillitsvalgte har bedre rentebetingelser enn markedsrenten. Ansatte har noe bedre rentebetingelser enn bankens beste rente til kunder. Sikkerheten anses som tilfredsstillende. Lån til ansatte og tillitsvalgte godkjennes i h.h til lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2-15. I 2018 var det gjennomsnittlig 12 ansatte i banken, noe som utgjorde i overkant av 10,3 årsverk. Antall årsverk er uendret i forhold til år 2017.

NOTER

13

	2018	2017
Lønn til ansatte	6.258	5.373
– herav til banksjef	1.056	1.013
– herav til nestleder	655	624
Andre ytelser	100	160
– herav til banksjef	14	18
– herav til nestleder	10	5
Honorar tillitsvalgte	588	226
– herav til styret	435	189
– herav til generalforsamling	153	37
Sum	6.946	5.759
Pensjonskostnad ansatte	646	467
– herav til banksjef	346	133
– herav til nestleder	44	44
Sum	646	467
Arbeidsgiveravgift	916	655
- herav finansskatt	466	304
Andre sosiale kostnader	136	145
Sum	1.053	800

Årets pensjonskostnader av innskuddspensjonsordningen fremkommer av note 8.

Betalt premie til AFP-ordningen utgjør kr. 48.756.
Ingen ansatte eller tillitsvalgte har

særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold eller verv, og det foreligger heller ingen avtaler om bonuser, overskuddsdelinger, opsjoner eller lignende. Styret har inngått pensjonsavtale med banksjefen fra og med fylte 67 år.

Revisors godtgjørelse er kostnadsført med kr. 303.087,50,- inkl. mva. Beløpet fordeles seg med kr. 173.750,- til revisjon og kr. 129.337,50 til konsulentarbeid.

Leder av styret, generalforsamlingen og valgkomiteén har en årlig fast godtgjørelse på h.h. kr. 50.000,-, 14.000,- og 3.000,- + godtgjørelse per møte. Nestleder av styret og forstanderskap har en fast årlig godtgjørelse på h.h. kr. 32.000,- og kr. 6.000,- + godtgjørelse per møte. Øvrige styremedlemmer har en fast årlig godtgjørelse på kr. 25.000,- + godtgjørelse per møte. Fast møtende vara til styret har en fast årlig godtgjørelse på kr. 20.000,- + godtgjørelse per møte. Godtgjørelse/honorar pr. møte er på kr. 2.000,-.

NOTE 4 OPPLYSNINGER OM AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

(Beløp i hele kr.)

Selskapets navn	Org.nr.	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Markedsverdi
AKSJER (anlegg ikke børsnotert)					
SPAMA AS	916148690	50	5.000	5.000	79.362
SDC	16988138	1.195	539.031	537.227	581.217
Conceptomed AS	998089433	124	496.000	460.000	0
Eiendoms kreditt AS	979391285	4.125	420.625	420.625	612.810
Eika Gruppen AS	979319568	73.665	2.610.031	2.610.031	7.679.944
Eika Boligkreditt	885621252	1.413.260	5.996.683	5.996.683	8.752.178
Lofoten Matpark AS	912835375	15	75.000	40.000	0
Storgata 9 As (datter)	911924986	1.170	1.196.000	1.196.000	1.217.221
VN Norge AS		333	470.876	470.876	470.876
Eika VBB AS		499	1.974.797	1.974.797	1.974.797
Avisa Lofoten AS	915966225	60	300.000	250.000	0
Factoring Finans AS	991446508	12	480.000	480.000	420.924
Andre		182	60.000	1.000	0

EGENKAPITALBEVIS (anlegg børsnotert)					
Sparebanken Nord-Norge	952706365	10.332	409.220	409.220	681.912
Høland og Setskog Sparebank	937885822	4.300	473.000	473.000	399.900
(anlegg ikke børsnotert)					
Hjelmeland Sparebank	937896581	4.667	513.370	513.370	714.051
Kvinesdal Sparebank	937894805	2.500	250.000	250.000	312.500
Surnadal Sparebank	937900031	5.000	525.000	525.000	575.000
Soknedal Sparebank	937902263	3.000	315.000	315.000	315.000
Sum anleggsmidler		1.524.489	17.109.633	16.927.829	24.787.692

AKSJER (omløp børsnotert)					
Sum omløpsmidler		0	0	0	0
Totalt		1.524.489	17.109.633	16.927.829	24.787.692

Av totalt bokført verdi på kr. 16.927.829 er 5,21 % børsnoterte papirer. Grunnfondsbevis som anleggsmidler er en langsiktig investering som er bokført til kostpris.

NOTE 5
OBLIGASJONSBEHOLDNINGEN ER SAMMENSATT SOM FØLGER:

(Beløp i hele kr.)

	Pålydende	Bokført verdi	Kostpris	Markedsverdi
Stats- og statsgaranterte obligasjoner	18.000.000	18.381.710	19.088.000	18.405.990
Obligasjoner med fortrinnsrett	54.000.000	54.045.335	54.172.160	54.240.909
Kommuner og finansforetak	8.000.000	8.001.126	8.011.080	8.002.508
Andre norske ihendehaverobligasjoner	0	0	0	0
Sum verdipapirer	80.000.000	80.428.171	81.271.240	80.649.407

Bokført verdi er kr. 221.236 lavere enn markedsverdi.

Anleggsobligasjonsbeholdningen holdes til forfall, og over-/underkurs ved anskaffelse fordeles over resterende løpetid frem til forfall. Inntekten/kostnaden resultatføres som en justering av obligasjonens løpende rente.

Omløpsobligasjonsbeholdningen verdireguleres ved kursendringer.

	Pålydende	Bokført verdi	Kostpris	Markedsverdi
Stats- og statsgaranterte obligasjoner, børsnortert	18.000.000	18.381.710	19.088.000	18.405.990
Obligasjoner med fortrinnsrett, børsnortert	54.000.000	54.045.335	54.172.160	54.240.909
Kommuner og fylker, børsnortert	8.000.000	8.001.126	8.011.080	8.002.508
Sum verdipapirer	80.000.000	80.428.171	81.271.240	80.649.407

	Pålydende	Bokført verdi	Kostpris	Markedsverdi
Børsnortert	80.000.000	80.428.171	81.271.240	80.649.407
Ikke børsnortert	0	0	0	0

	Risikovekt i %	Bokført verdi
Stats- og statsgaranterte obligasjoner	0	18.381.710
Obligasjoner med fortrinnsrett OMF	10	54.045.335
Kommuner og finansforetak	20	8.001.126
Øvrige	100	0
Sum bokført verdi		80.428.171

Gjenværende løpetid på obligasjoner og sertifikater

Løpetid:	Uten løpetid	Under 1 mnd.	1 - 3 mndr.	3 - 12 mndr.	1 - 5 år	Over 5 år	Sum
	0	6.000.186		17.120.495	57.307.490	0	80.428.171

Rentebinding på obligasjoner og sertifikater

Løpetid:	Uten løpetid	Under 1 mnd.	1 - 3 mndr.	3 - 12 mndr.	1 - 5 år	Over 5 år	Sum
	0	24.059.395	45.990.710	5.069.710	5.309.000	0	80.428.171

Gjennomsnittlig rente på verdipapirene er 1,73 %. Renten er regnet ut på gjennomsnittet av beholdningen ved årets begynnelse og årets slutt.

NOTE 6
DRIFTSMIDLER OG BANKBYGNING

(Beløp i hele kr.)

	Maskiner og inventar	Bygninger/Tomter	Påkost leide lokaler
Anskaffelseskost 01.01.18	4.099.121	3.825.397	4.991.650
Årets tilgang	90.628	0	0
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.18	4.189.749	3.825.397	4.991.650
Akkumulert avskr./nedskr. 01.01.18	1.976.130	3.741.034	1.120.484
Årets avskrivning	719.259	84.263	499.500
Årets nedskrivning	0	0	0
Avgang akkumulert avskrivning	0	0	0
Akkumulert avskr./nedskr. 31.12.18	2.695.389	3.825.297	1.619.984
Bokført verdi 31.12.18	1.494.360	100	3.371.666

Økonomisk levetid for de forskjellige eiendeler er i hovedsak som følger:

Kontormaskiner ..... 3 år

Andre maskiner, inventar ... 5 år

Bygninger ..... 25 år

Påkost leide lokaler ..... 10 år (Leiekontraktens avtaleperiode)

Avskrivningsplanen er ikke endret i forhold til tidligere år. Vedrørende utsatt skatt, se note 7.

FAST EIENDOM

Beliggenhet	Type bygg	Areal	Benyttet	Utleieareal
Gnr 92 bnr 20/21 Bøstad/Vestvågøy	Forretningsbygg	258 m ²	Banklokale	Nei

NOTE 7**SKATTER** (Beløp i hele kr.)

Spesifikasjon av forskjellen mellom regnskapsmessig resultat før skattekostnad og skattepliktig inntekt

	2018	2017
Resultat før skattekostnad	22.662.752	22.901.375
Permanente forskjeller	- 2.985.517	- 1.172.692
Endring i midlertidige forskjeller	538.166	355.126
Skattepliktig inntekt	20.215.401	22.083.809
25 % inntektsskatt	5.053.850	5.520.952
0,15 % formueskatt	281.856	253.152
Sum betalbar skatt	5.335.707	5.774.104

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt:

Midlertidige forskjeller knyttet til:	31.12.18	31.12.17	Endring
Driftsmidler	- 1.189.293	- 831.695	357.598
Gevinst og tapskonto	- 135.566	- 169.457	- 33.891
Pensjon	- 214.459		214.459
Endr. som følge av korr. ligning	0	0	0
Sum midlertidige forskjeller	- 1.539.318	-1.001.152	- 538.166
Grunnlag utsatt skatt	0	0	0
Grunnlag utsatt skattefordel	- 1.539.318	-1.001.152	- 538.166
Utsatt skatt	0	0	0
Endring utsatt skatt	0	0	0
Utsatt skattefordel	- 284.830	- 250.288	- 134.542
Nettoendring utsatt skatt	- 284.830	- 250.288	- 134.542

Spesifikasjon av skattekostnad i resultatregnskapet:

	2018	2017
Betalbar skatt	5.335.707	5.774.104
For lite avsatt skatt tidligere år	0	9.131
For mye avsatt skatt tidligere år	- 249.690	0
Endring utsatt skatt	- 134.542	- 58.532
Skattekostnad	4.951.475	5.724.703

NOTE 8**PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSER**

Lofoten Sparebank er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning for sine ansatte etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Bankens pensjonsordning oppfylder lovens krav.

Lofoten Sparebank har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i livsforsikringselskap.

Lofoten Sparebank har også inngått medlemskap i Bankenes AFP-ordning.

Forpliktelsen omfatter 11 ansatte og 3 nåværende pensjonister pr 31.12.18.

I tillegg er det inngått en individuell pensjonsavtale med banksjef basert på årlige utbetalinger på kr 100.000 over 6 år fra fylte 67 år. Forpliktelsen knyttet til denne avtalen er basert på en aktuariell beregning.

Den kollektive pensjonsordningene behandles regnskapsmessig i henhold til Norsk Regnskapsstiftelses standard for pensjonskostnader og er basert på en innskuddsbasert pensjonsordning for alle bankens ansatte.

Ved overgangen fra ytelsespensjonsordning til innskuddspensjonsordning ble opparbeidet premiefondet fra den ytelsesbaserte ordningen overført til innskuddspensjonsordningen. For 2018 er løpende premier delvis belastet fondene og delvis innbetalt.

Årets pensjonskostnader	2018	2017
Betalte premier	431.512	109.333
Trukket av fond	55.770	342.660
Pensjonskostnad knyttet til individuell ordning inkl. arbeidsavg.	214.459	0
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnader - betalte	60.843	15.416
Sum pensjonskostnader	762.584	467.409

Fond	2018	2017
Innskuddsfond:		
Saldo 01.01.	0	270.512
Tilført fondet	7.030	27.364
Trukket av fond	- 297.876	- 297.876
Saldo 31.12.	0	0

Pensjonsfond:	2018	2017
Saldo 01.01.	174.586	205.877
Tilført fondet	10.598	13.493
Trukket av fond	- 48.740	- 44.784
Saldo 31.12.	136.444	174.586
Sum fond 31.12.	136.444	174.586

Avtalefestet pensjon (AFP)	2018	2017
Betalte premier tjenestepensjon	48.756	79.771

Forplikelser vedr. individuell avtale	2018	2017
Balanseført forpliktelse	214.459	0

NOTE 9 - BANKENS GARANTIANSVAR

(Beløp i hele 1.000 kr.)

	2018	2017
Betalingsgarantier	10.529	11.444
Kontraktsgarantier	6.749	7.061
Skattegarantier	150	150
Bankens garantiansvar overfor EBK	5.000	5.000
Totalt garantiansvar	22.428	23.655

EIKA BOLIGKREDITT (EBK)

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i EBK. Samlet garantiansvar var 5,000 mill. kroner per 31.12.18. Den samlede lånegarantien er fordelt på saksgaranti med 0 mill. kroner og en tapsgaranti på 5,000 mill. kroner. Saksgaranti: Gjelder for hele lånebe-

løpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheten har oppnådd rettsvern

Tapsgarantien er begrenset til 1 % av den til enhver tid samlede låneportefølje i Eika Boligkreditt, likevel slik at for låneporteføljer som ikke overstiger 500 millioner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner. Garantien gjelder i

6 år fra dato til rettsvern.

EBK har rett til å motregne eventuelle tap i bankens provisjon for kundebehandling i en periode på inntil 3 år. Ved mislighold kan EBK gjøre tapsgarantien og eventuelt saksgarantien gjeldende. Banken har ved mislighold tre alternativer: Innbetale det misligholdte beløp til EBK for deretter å innkreve beløpet fra kunden, innbetale det fulle garantibeløpet til EBK eller ta lånet tilbake i egen balanse.

Banken har per tgangen av årsskiftet ikke hatt utbetaling til EBK under nevnte garantier, og har i løpet av året 2017 ikke tatt lån tilbake til egen balanse.

Alle lån formidlet til EBK ligger innenfor 60 prosent av forsvarlig verdigrunnlag, med andre ord godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter styrets vurdering begrenset.

NOTE 10 - PROVISJON OG GEBYRER

(Beløp i hele 1.000 kr.)

Spesifikasjon av provisjoner og gebyrer:	2018	2017
Garantiprovisjon	487	471
Forsikring	1.282	1.432
EikaBoligKreditt	987	577
Andre	5.289	4.764
Sum	8.045	7.244

NOTE 11 - BANKENES SIKRINGSFOND

(Beløp i hele 1.000 kr.)

Lov om sikringsordninger pålegger spare-banker å være medlem av Bankenes sikringsfond.

Med virkning fra 01.01.2013 ble det endringer i banksikringsloven.

Endringen innebærer at det ikke lenger vil være gult for innbetaling til sikringsfondet.

	2018	2017
Innbetalt til Sikringsfondet:	711	596

NOTE 12 - EGENKAPITALDEKNING

Kapitaldekningsprosenten pr. 31.12.18 er 19,93 % av beregningsgrunnlaget på 872,9 millioner kroner, mot 21,17 % av beregningsgrunnlaget på 767,8 millioner pr. 31.12.17.

Bankens Kjernekapitaldekning er på 17,64 % pr. 31.12.2018.

Ansvarlig kapital består av :

Ansvarlig kapital (Beløp i hele 1.000 kr.)	31.12.18	31.12.17
Sparebankens fond	157.190	142.165
Gavefond	800	200
Andre fond	0	150
Tellende ansvarlig lånekapital	20.000	20.000
Utsatt skattefordel	0	0
Bokf. verdi av ansv. kap. i andre inst.	- 3.981	0
Netto ansvarlig kapital	174.009	162.515

Endringer i Sparebankens fond fremkommer slik:

	2018	2017
Sparebankens fond 01.01.	142.165	125.588
Fra andre fond	150	0
Disp. av årets overskudd	14.875	16.577
Sparebankens fond 31.12.	157.190	142.165

Forskjell mellom kjernekapital og balanseført kapital fremkommer slik:

Balanseført kapital:	2018	2017
Sparebankens fond	157.190	142.165
Gavefond	800	200
Andre fond	0	150
Sum balanseført kapital	157.990	142.515
Bokført verdi av ansvarlig kapital i andre institusjoner	- 3.981	0
Utsatt skattefordel	0	0
Kjernekapital	154.009	142.515

Egenkapitalen består i sin helhet av kjernekapital.

Beregningsgrunnlaget fordelt på engasjement- og risikotyper:

	2018	2017
Lokale og regionale myndigheter	1.606	3.612
Institusjoner	286	254
Foretak	128.309	112.263
Pant i eiendom	565.848	484.767
Forfalte engasjement	3.117	8.647
Obligasjoner med fortrinnsrett	5.415	4.409
Fordringer på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	9.398	5.066
Egenkapitalposisjoner	19.540	17.152
Øvrige engasjement	72.942	76.403
Sum kredittrisiko	806.461	712.573
Operasjonell risiko	66.426	55.234
Markedsrisiko	0	0
Fradrag i kapitalkravet	0	0
Sum beregningsgrunnlag	872.887	767.807

**NOTE 13
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL**

7. desember 2017 ble det foretatt emisjon av ansvarlig lånekapital i Lofoten Sparebank.

Den ansvarlige lånekapitalen består av ett obligasjonslån tatt opp i norske kroner:

ISIN	Størrelse	Rentesats	Forfall
NO0010812035	20.000.000	3 mnd Nibor + 2,50 %	7.12.2027

Utsteder har rett til å innfri lånet før forfall, første gang 7. desember 2022.

Deretter på hver rentebetalsdato, 7. mars, 7. juni, 7. september og 7. desember.

Kostnader i forbindelse med utstedelse, årsavgift og renter på lånekapitalen beløper seg i 2018 til kr. 745.718.

**NOTE 14
KONSERN**

(Beløp i hele 1.000 kr.)

I løpet av 2013 ble Storgata 9 AS stiftet. Selskapet er eid med 65 % av Lofoten Sparebank. Byggestart i 2014 og bygget ble ferdigstilt i løpet av 2015.

Med bakgrunn i størrelsen på datterselskapet, er det ikke foretatt konsolidering.

Datterselskap	Eierandel	Stemmeandel	Egenkapital 31.12.18	Resultat 2018
Storgata 9 AS, 8370 Leknes	65 %	65 %	1.469	- 37

Mellomværende:	2018	2017
Innskudd fra datterselskap	219	753
Utlån til datterselskap	1.055	1.558
Utlån til d.selskap ansv. lånekapital	0	0

**Note 15
NØKKELTALL**

	31.12.2018	31.12.2017
Resultat etter skatt av forvaltningskapital	1,01 %	1,16 %
Resultat etter skatt av gj.sn. forvaltningskapital	1,11 %	1,27 %
Liquidity Coverage Requirement (LRC)	206 %	129 %

**Note 16
KONTANTSTRØMOPPSTILLING**

(Beløp i hele 1.000 kr.)

	2018	2017
Tilført fra årets virksomhet	15.055	17.826
Økning/reduksjon (+/-) annen kortsiktig gjeld	5.277	1.136
Økning/reduksjon (+/-) øvrige fordringer	176	- 332
Økning/reduksjon (+/-) utlån (inkl. overt. eiendeler)	- 236.479	- 234.126
Økning/reduksjon (+/-) kortsiktige verdipapirer obligasjoner	382	- 982
Økning/reduksjon (+/-) innskudd fra kunder	129.962	137.943
Økning/reduksjon (+/-) Obligasjonslån	15.000	33.000
Økning/reduksjon (+/-) innskudd fra finansinstitusjoner	99.732	45.080
Økning/reduksjon (+/-) innsk. til finansinstitusjoner	- 23.827	- 12.121
A Netto likvidendring virksomhet	4.926	- 12.576
Investering i varige driftsm.	- 91	- 280
Investering i anleggsaksjer	- 4.588	- 2.326
Salg anleggsaksjer	2.121	427
Økning andre eiendeler	- 51	- 269
B Netto likvidendring investeringer	- 2.609	- 2.448
C Virkning av endring ansvarlig kapital	0	20.000
A+B+C Sum endring likvider	2.317	4.976
+ Likvidbeholdning 01.01.	66.217	61.421
= Likvidbeholdning pr. 31.12.	68.534	66.217

som består av kasse og Norges Bank.

NOTE 17
LIKVIDITET – FINANSIERING – RENTEKOSTNADER
17 a) Gjeld til kredittinstitusjoner

	Pr. 31.12.18	Pr.01.01.18	Gj.snitt eff.rente
Uten avtalt løpetid	15.151	10.419	1,5 %
Med avtalt løpetid	240.000	145.000	1,41 %

Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet på grunnlag av faktisk rente- og provisjonskostnad i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

17 b) Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir

	ISIN NO	Utstedt	Forfall	Nominell rente	Gj.snitt eff. rente	Gjeld pr. 31.12.18
Obliogasjonslån	NO0010779564	25.11.16	25.05.18	Nibor + 0,74 %	1,70 %	0
Obliogasjonslån	NO0010782832	25.01.17	25.02.19	Nibor + 0,92 %	1,76 %	20.000
Obliogasjonslån	NO0010804131	28.08.17	28.08.19	Nibor + 0,51 %	1,72 %	20.000
Obliogasjonslån	NO0010808793	23.10.17	23.10.20	Nibor + 0,88 %	1,92 %	30.000
Obliogasjonslån	NO0010839061	14.11.16	06.12.21	Nibor + 0,71 %	2,06 %	40.000
Ansvarlig lån	NO0010812035	07.12.17	07.12.27	Nibor + 2,50 %	3,55 %	20.000

Gjelden er i norske kroner. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig gjeld. Papirene er ikke notert på Oslo ABM.

Når det gjelder det NO0010812035, Ansvarlig lån, er det ikke forhold som eventuelt krever en hurtigere tilbakebetaling. Låneavtale er basert på Nordic Trustees standardmaler for denne type lån og er godkjent av Finanstilsynet.

17 c) Innskudd fra og gjeld til kunder

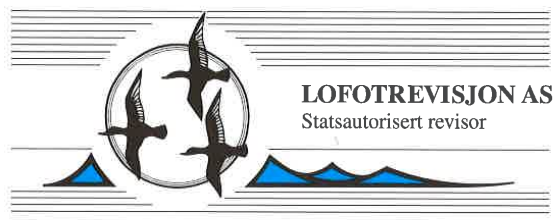
	Pr. 31.12.18	Pr.01.01.18	Gj.snitt eff.rente
Totale innskudd	1.185.837	1.055.875	1,03 %

Gjennomsnittlig rente på innskudd fra og gjeld til kunder er 1,03 %. Renten er regnet ut på grunnlag gjennomsnittlig innskudd ved årets begynnelse og slutt.

NOTE 18
ANNEN GJELD OG PÅLØPNE KOSTNADER

Posten Annen Gjeld viser stor økning fra forrige år. Dette skyldes i hovedsak at det i år er avsatt større beløp til gaver. Dette i forbindelse med opprettelse av Sparebankstiftelsen Lofoten Sparebank. Stiftelsen vil motta gave fra Lofoten Sparebank, som samsvarer med utbytte på egenkapitalbevis fra Harstad Sparebank til Sparebankstiftelsen Harstad Sparebank. Dette i henhold til fusjonsavtalen mellom de to bankene.

Posten påløpne kostnader er betydelig større i 2018 enn i 2017. Dette skyldes i hovedsak påløpte kostnader i forbindelse med fusjonen mellom Lofoten sparebank og Harstad Sparebank, samt utgifter i forbindelse med Loqal 2020.

Medlemmer i Den norske Revisorforening

Til generalforsamlingen i
Sparebank 68 Grader Nord

UAVHENGIG REVISORS BERETNING FOR 2018

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert **Lofoten Sparebank's** årsregnskap som viser et overskudd på **kr 17.711.277**. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

(Fortsetter neste side)

21

Besøksadresse:
Storgata 72
www.lofotrevisjon.no

Postadresse:
Postboks 15
8376 Leknes

Telefon: 76 08 22 28
Telefax: 76 08 22 27
E-post: epost@lofotrevisjon.no

Foretaksregisteret/
Revisornummer:
951 725 005

Bankforbindelse:
DNB ASA
Konto: 1503 46 58045

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

22

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Leknes, 22. februar 2019

Lofotrevisjon AS

Helge Simonsen
Statsautorisert revisor

STYRET

Medlemmer	Varamedlemmer
Rudi M. Christensen, leder	Morten Kristiansen
Johann R. Pedersen, nestleder	Janne Olsen
Heidi Johansen	Max Jenssen
Astrid Mathiassen	
Geir Øverland	
Anne Sand	
Anny-Beth R. Tande, ansattes repr.	Ronny Liland, ansattes vara

GENERALFORSAMLING

Egenkapitalbeviser medlemmer	Egenkapitalbeviser varamedlemmer
Steinar Nilsen	Heidi Fredriksson
Inge Elvebakk	Benedikte Olavsén
Svein Robert Vestå	
Marte Eliassen	
Stein Nilsen	
Innskytervalgte medlemmer	Innskytervalgte varamedlemmer
Ørjan Bringslimark, leder	Vivian Bruun
Espen Bornø, nestleder	Kathrine Haug Pettersen
Heidi Rasmussen-Åland	Oddgeir Olsen
Per Henning Meløy	Trond Handberg
Wenche Vasbotten	
Bjørn Rist	
Trine E. Eilertsen	
Eskil Remme Kleven	
Ann-Karin Karlsen	
Torstein Broderstad	
Ansattes medlemmer	Ansattes varamedlemmer
Tor Håkon Andreassen	Elisabeth Schytte Hagebakken
Thomas Elvebakk	Lillian Olavsén
Marit Leines	
Tone Pedersen	
Arild Hansen	
Valgkomité for generalforsamlingen	Valgkomité for egenkapitalbeviserens valg
Torstein Broderstad	Ola Eidberg
Vivian Bruun	Svein Robert Vestå
Marit Leines	Bjørn Harald Karlsen
Svein Robert Vestå	
Trond Handberg	

Her er gjengen som arbeider i banken når Lofoten Sparebank avlegger sin siste årsmelding.

Tlf. 760 55 890

Fax 760 55 899

E-post: epost@lofotensparebank.no
www.lofotensparebank.no

